

รายละเอียดมาตรการปรับปรุงอัตรากำลังของส่วนราชการ (โครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด)
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ (ออกจากราชการวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓)

๑. วัตถุประสงค์ เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีขนาดและคุณภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภาครัฐแนวใหม่ และการใช้กำลังคนภาครัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่า ประหยัด เต็มศักยภาพได้ประโยชน์สูงสุด

๒. หลักการ ให้ออกจากราชการให้ลาออกจากราชการก่อนครบอายุเกษียณ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขประเด็นการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการตามผลการทบทวนบทบาท ภารกิจ วิเคราะห์ และสำรวจอัตรากำลังของส่วนราชการ

๓. กลุ่มเป้าหมาย ข้าราชการที่มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป (อายุ ๔๕ ปีขึ้นไปสำหรับข้าราชการทหาร) หรือมีเวลาราชการ ๒๕ ปีขึ้นไป (ไม่รวมเวลาวิเศษ) นับถึงวันก่อนออกจากราชการตามมาตรการฯ (วันที่ ๓๐ กันยายน) โดยเป็นข้าราชการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการพลเรือนในพระองค์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
  - ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
  - ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ
  - ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร
  - ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
- และจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ผู้ออกจากราชการจะต้องมีเวลาราชการเหลือตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป นับตั้งแต่วันที่ออกจากราชการตามมาตรการฯ

(๒) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการ ถูกสอบสวนหรือสอบหาข้อเท็จจริงทางวินัย พิจารณาโทษทางวินัย รายงานการดำเนินการทางวินัย หรือพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาซึ่งมิใช่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(๓) ไม่เป็นผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องออกจากราชการไม่ว่ากรณีใด ๆ ตามกฎหมาย เช่น ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา ถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือ

ไปออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการเนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทนั้น ๆ เป็นต้น

(๔) ถ้าเป็นผู้อยู่ระหว่างปฏิบัติราชการโดยใช้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้กับส่วนราชการในการไปศึกษาฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย จะต้องปฏิบัติราชการชดใช้มาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาศึกษาฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย และจะต้องยินยอมชดใช้เงินตามสัญญาผูกพันที่ได้ทำไว้กับราชการสำหรับเวลาที่ยังปฏิบัติราชการชดใช้ไม่ครบ

ทั้งนี้ ผู้จะได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการตามมาตรการฯ จะต้องมีความสมัครใจครบถ้วนตั้งแต่วันที่ขึ้นใบสมัครจนถึงวันที่ได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการ

๔. รายละเอียดมาตรการฯ การดำเนินมาตรการฯ นี้มีประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการและรายละเอียดที่จะต้องพิจารณาเป็นรายกรณี โดยส่วนราชการที่จะจัดให้มีมาตรการฯ นี้จะต้องพิจารณาทบทวนบทบาทภารกิจ วิเคราะห์และสำรวจอัตรากำลังของส่วนราชการตามประเด็นการบริหารทรัพยากรบุคคล ๕ กรณี พร้อมทั้งจัดทำแผนดำเนินมาตรการปรับปรุงอัตรากำลังภาคราชการ (โครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด) โดยจำแนกประเด็นการบริหารทรัพยากรบุคคลและเสนอรายละเอียดการดำเนินการเป็นรายกรณี ดังนี้

กรณีที่	ประเด็นการบริหารบุคคล	รายละเอียดมาตรการฯ
๑	คณะรัฐมนตรีมีมติให้ส่วนราชการปรับเปลี่ยนสถานภาพโดยออกจากระบบราชการ	ให้ส่วนราชการสามารถดำเนินมาตรการฯ ได้โดยไม่กำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมมาตรการฯ
๒	ส่วนราชการประสงค์จะยุบเลิกบางภารกิจ	ให้ส่วนราชการสามารถดำเนินมาตรการฯ สำหรับกลุ่มบุคลากรที่อยู่ในภารกิจที่ส่วนราชการจะยุบเลิก โดยไม่กำหนดจำนวน และให้เสนอ คปร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำเนินมาตรการฯ และพิจารณากำหนดรายละเอียดการยุบเลิกตำแหน่งตามความเหมาะสม
๓	ส่วนราชการมีอัตรากำลังเกิน	กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของกลุ่มเป้าหมาย และให้เสนอ คปร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำเนินมาตรการฯ และพิจารณากำหนดรายละเอียดการยุบเลิกตำแหน่งตามความเหมาะสม

กรณี	ประเด็นการบริหารบุคคล	รายละเอียดมาตรการฯ
๔	ส่วนราชการมีอัตรากำลังเหมาะสมกับบทบาท ภารกิจ แต่มีประเด็นจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) มากกว่าร้อยละที่กำหนด	<p>(๑) ส่วนราชการที่มีจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) ตั้งแต่ร้อยละ ๒๐ ขึ้นไป กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>(๒) ส่วนราชการที่มีจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) ตั้งแต่ร้อยละ ๑๕ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๒๐ กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ได้ไม่เกินร้อยละ ๗.๕ ของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>(๓) ส่วนราชการที่มีจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) ตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๑๕ กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>(๔) ทั้งนี้ ให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาเฉลี่ยจำนวนผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ของส่วนราชการภายในกระทรวงได้</p>
๕	ส่วนราชการมีอัตรากำลังไม่เพียงพอแก่การทำงานตามบทบาท ภารกิจ และมีประเด็นจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) มากกว่าร้อยละที่กำหนด	<p>(๑) ส่วนราชการที่มีจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) ตั้งแต่ร้อยละ ๒๐ ขึ้นไป กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>(๒) ส่วนราชการที่มีจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) ตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๒๐ กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ได้ไม่เกินร้อยละ ๓ ของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>(๕) ทั้งนี้ ให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาเฉลี่ยจำนวนผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ของส่วนราชการภายในกระทรวงได้</p>

ทั้งนี้ การคำนวณสัดส่วนจำนวนข้าราชการสูงอายุ (๕๐ ปีขึ้นไป) และกลุ่มเป้าหมายของจำนวนผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ให้แยกตามประเภทข้าราชการตามกฎหมายได้ และส่วนราชการจะต้องยุบเลิกตำแหน่งผู้เข้าร่วมมาตรการฯ เฉพาะกรณีที่ ๑ กรณีที่ ๒ และกรณีที่ ๓

๕. สิทธิประโยชน์ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ กำหนดสิทธิประโยชน์ที่เป็นตัวเงินและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ คือ

(๑) สิทธิประโยชน์ที่เป็นเงินก้อน ๘-๑๕ เท่าของเงินเดือนรวมเงินประจำตำแหน่ง (ถ้ามี) ตามเวลาราชการที่เหลือ (ปี) โดยมีสูตรการคำนวณ คือ

เงินก้อน = [๘ + อายุราชการที่เหลือ (ปี)] X เงินเดือนเดือนสุดท้ายรวมเงินประจำตำแหน่ง* (ถ้ามี) แต่สูงสุดไม่เกิน ๑๕ เท่าของเงินเดือนรวมเงินประจำตำแหน่ง (ถ้ามี)

*เงินประจำตำแหน่ง หมายถึง เงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งและที่แก้ไขเพิ่มเติม เงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการแต่ละประเภทและที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งเงินวิทยฐานะตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) สิทธิประโยชน์อื่น กำหนดสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่

- การยกเว้นภาษีเงินก้อนที่ได้รับตามมาตราฯ
- การยกเว้นภาษีในส่วนของเงินที่ได้รับจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
- การยกเว้นไม่ต้องชดใช้ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปกติกับเงินกู้ตามพระราชกฤษฎีกาสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๓๕ โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) รวมทั้งโครงการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย ธอส. – กบข. ด้วย
- มีสิทธิได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปีเสมือนข้าราชการผู้ออกจากราชการด้วยเหตุเกษียณอายุ
- มีสิทธิขอรับการพิจารณาจัดสรรวงเงินกู้ยืมจากธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) โดยมีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ประสานการฝึกอบรมการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๖. เงื่อนไขเพิ่มเติม

- ห้ามบรรจุกลับเข้ารับราชการประจำในฝ่ายบริหาร
- หากประสงค์บรรจุเป็นพนักงานราชการ ให้บรรจุได้ในกรณีมีสัญญาจ้างไม่เกิน ๑ ปี โดยไม่มีการต่อสัญญาอีก

๑. แหล่งเงินงบประมาณ

- ให้ส่วนราชการบริหารจัดการวงเงินงบบุคลากรของส่วนราชการเพื่อใช้สำหรับจ่ายสิทธิประโยชน์เป็นเงินก้อน

- เงินบำนาญ บำเหน็จ/บำเหน็จดำรงชีพ ให้ใช้จากงบกลาง

๒. การบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินมาตรการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เกิดผลกระทบเกิดความเสียหายต่องานราชการ ขอให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ส่วนราชการพิจารณาความจำเป็นและเหมาะสมของแต่ละส่วนราชการเพื่อจะกำหนดหรือไม่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุมัติให้ข้าราชการเข้าร่วมมาตรการฯ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่องานราชการ ดังนี้

- ให้ยกเว้นการใช้มาตรการฯ สำหรับข้าราชการในงานหรือสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลนตามที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณากำหนด ในกรณีที่ส่วนราชการมีเหตุผลความจำเป็น อ.ก.พ. กรมอาจพิจารณาให้ผู้ที่อยู่ในสายงานหรือวิชาชีพขาดแคลนดังกล่าวเข้าร่วมมาตรการฯ ได้ โดยจำนวนผู้เข้าร่วมมาตรการฯ สูงสุดไม่เกินร้อยละ ๕ ของจำนวนคนในสายงานหรือวิชาชีพนั้นที่มีคุณสมบัติเข้าร่วมมาตรการฯ ได้ และสูงสุดไม่เกินจำนวนตามโควตา แล้วแต่กรณีที่ส่วนราชการเลือกดำเนินมาตรการฯ

- ให้ส่วนราชการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดกรองผู้เข้าร่วมมาตรการฯ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พิจารณาคัดกรองหรือจัดลำดับผู้ที่จะได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมมาตรการฯ จากปัจจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพ ผลการปฏิบัติราชการ ผลกระทบหรือความเสียหายของงานราชการ เป็นต้น

- หลักเกณฑ์ เงื่อนไขอื่น ๆ ตามความจำเป็น และเหมาะสมของแต่ละส่วนราชการ

(๒) ให้ส่วนราชการกำหนดแนวทางหรือแผนการบริหารจัดการงาน หรือแผนการทดแทนอัตรากำลัง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่องานราชการ สังกผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานที่ยังอยู่ในระบบราชการ รวมทั้งเกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงานในภาพรวมของส่วนราชการ เช่น กรณีที่มีผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ส่วนราชการจะหาบุคลากรทดแทนอย่างไร หรือจะดำเนินการอย่างไรกับภาระงานของผู้เข้าร่วมมาตรการฯ เป็นต้น

(๓) ให้ส่วนราชการรายงาน คปร. เพื่อทราบเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ ๒ (๑)

๕. การยุบเลิกตำแหน่ง

ให้ส่วนราชการยุบเลิกตำแหน่งผู้เข้าร่วมมาตรการฯ เฉพาะส่วนที่ดำเนินมาตรการฯ ในกรณีที่ ๑ กรณีที่ ๒ และกรณีที่ ๓ โดยส่วนราชการต้องแจ้งตำแหน่งที่สมควรยุบเลิกเท่ากับจำนวนตำแหน่งที่เกษียณอายุตามมาตรการฯ ในกรณีที่ ๑ กรณีที่ ๒ และกรณีที่ ๓ เมื่อสิ้นปีงบประมาณต่อ คปร.

๑๐. ระยะเวลาดำเนินมาตรการฯ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ (ผู้เข้าร่วมมาตรการฯ ออกจากราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓) โดยหากส่วนราชการใดพิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินการตามมาตรการฯ ดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมของส่วนราชการ และมีงบประมาณของส่วนราชการรองรับให้พิจารณาดำเนินการได้
